

V. KRONIKA — CHRONIQUE

SYMPOZJUM POŚWIĘCONE KULTURZE SŁOWIAN W VI - X W.

W dniach od 18 do 21 IX 1978 r. odbyło się w Břeclaviu — Pohansku zorganizowane przez Katedrę Archeologii i Muzeologii Uniwersytetu J. E. Purkyně w Brnie w 30 rocznicę Odrodzenia Czechosłowacji oraz z okazji 20-lecia badań archeologicznych w Pohansku sympozjum nt. *Słowianie w VI - X w.* Zgromadziło ono znaczną grupę archeologów prawie ze wszystkich ośrodków czechosłowackich, a także delegacje z NRD, ZSRR i Polski. Wygłoszono 48 referatów, tematycznie związanych w większości z zagadnieniem Wielkich Moraw, w których omawiano przede wszystkim problematykę osadnictwa otwartego i grodowego (m. in. prof. dr D. A. Awdusin, dr D. Bialeková, dr Meřinský, dr V. Nekuda, mgr H. Machajewski), zagadnienia gospodarki, a zwłaszcza chowu zwierząt (dr N. Bialeková, dr Z. Kratochvíl), hutnictwa i kowalstwa (dr R. Pleiner, dr V. Souchopová), obróbki włókna (dr M. Kostelníková), a także kontaktów kulturowych (dr H. Brachmann, dr B. Kavanová, dr P. P. Toločko) i obrządku pogrzebowego (dr V. Dohnal, dr L. Skružný, dr M. Stloukal). Bardziej szczegółowo omówiono problematykę badań archeologicznych na stanowisku w Břeclaviu-Pohansku (doc. dr B. Dostál, dr L. Konečný, dr J. Vignatiová), dla których świetną ilustracją była zorganizowana wystawa oraz zapoznanie się z terenami badań archeologicznych w Pohansku.

Zaprezentowane referaty wywoływały ożywioną dyskusję, w której podkreślano przede wszystkim znaczenie Wielkich Moraw dla Słowiańszczyzny. Przyjęto postulat opublikowania w najbliższym czasie wszystkich referatów wygłoszonych na sympozjum.

Obrady sympozjum uświetniła bardzo interesująca wycieczka do Mikulčic, Uherského Hradišta oraz obecnie badanych kilku stanowisk z okresu Wielkich Moraw.

Sympozjum było również szczególną okazją do złożenia gratulacji za dotychczasowe rezultaty badań w Břeclaviu-Pohansku inspiratorowi tych badań prof. dr F. Kalouskovi i doc. dr B. Dostálovi.

Wzorowa organizacja sympozjum, serdeczność organizatorów, duże walory poznawcze, pozwalają uznać spotkanie za w pełni udane.

Henryk Machajewski

VIII SPOTKANIA ARCHEOLOGÓW POMORZA

W dniach od 27 do 28 marca 1980 r. odbyły się w Toruniu VIII Spotkania Archeologów Pomorza zorganizowane przez Instytut Archeologii i Etnografii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przy współudziale Oddziałów Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego w Gdańsku, Grudziądzu, Koszalinie, Szczecinie i w Toruniu. Podobnie jak i poprzednie Spotkania, organizowane rokrocznie (od 1973 r.) w różnych ośrodkach archeologicznych na Pomorzu, także i obecne miały charakter głównie sprawozdawczy. Zaprezentowano na nich wyniki badań terenowych prowadzonych tu w 1979 r. zarówno przez pomorskie placówki archeologiczne, jak również i inne (z Łodzi, Krakowa, Poznania, Wrocławia). Łącznie wygłoszono 3 referaty oraz 27 komunikatów. Tematy tych pierwszych były następujące: *W sprawie genezy popielnic twarzowych i grobów podkloszowych w kulturze pomorskiej* (doc. dr hab. Tadeusz Malinowski, Słupsk), *Ze studiów nad osadnictwem północnej części Pojezierza Krajeńskiego od VII do X wieku* (dr Gerard Wilke, Toruń), *Uzbrojenie wojsk krzyżackich w Prusach w XIV i na początku XV wieku* (dr hab. Andrzej Nowakowski, Łódź). Natomiast w komunikatach omówione zostały przede wszystkim rezultaty prac terenowych (sondażowych i wykopaliskowych szerokopłaszczyznowych, a także powierzchniowych) prowadzonych na stanowiskach archeologicznych wszystkich epok od mezolitu poczynając, a na XVI wieku kończąc. Dominowała wszakże problematyka wczesnego i późnego średniowiecza, której poświęcono dwie sesje, tematem trzeciej była epoka kamienia i brązu oraz wczesny okres epoki żelaza, czwartej natomiast późny okres lateński i okres wpływów rzymskich.

W obradach uczestniczyli także zaproszeni goście — JM Rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, prof. dr hab. Ryszard Bohr, Dziekan Wydziału Humanistycznego UMK, prof. dr hab. Antoni Czacharowski, przedstawiciele środowisk archeologicznych z kraju oraz historycy, historycy sztuki i architektury z ośrodka toruńskiego.

Jerzy Olczak

SŁOWIAŃSZCZYNA POŁABSKA NA TLE DZIEJÓW
NIEMIEC I POLSKI

W dniach 28 i 29 kwietnia 1980 r. odbyła się w Poznaniu konferencja pod podanym wyżej tytułem, zorganizowana przez Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, która zgromadziła liczne grono historyków archeologów i językoznawców interesujących się dziejami i kulturą Słowian połabskich. Wygłoszono na niej szereg referatów dotyczących ogólnej problematyki Połabszczyzny (G. Labuda, *Historyczne znaczenie Słowiańszczyzny połabskiej*,

H. Popowska-Taborska, *Polabszczyzna jako północnozachodnia peryferia Słowiańszczyzny*, Z. i S. Kurnatowscy, *Główne kierunki rozwoju osadnictwa i kultury Słowian połabskich*), pewnych zagadnień szczegółowych (K. Godłowski, *Problem chronologii początków osadnictwa słowiańskiego na ziemiach połabskich w świetle danych archeologii*) bądź dotyczących niektórych części ziem połabskich (L. A. Tyszkiewicz, *Podziały plemienne i problem jedności odłamu Słowian serbo-łużyckich*, K. Myśliński, *Zagadnienie roli ziem nad Hawelą i Sprewą jako podstawowego ośrodka plemion wieleckich w okresie VIII - X w.*, L. Leciejewicz, *Główne problemy dziejów obodrzyckich we wczesnym średniowieczu*, J. Strzelczyk, *Problemy badań nad zachodnią peryferią osadnictwa połabskiego i serbskiego*). Uzupełnieniem były komunikaty obrazujące wyniki badań nad osadnictwem wczesnośredniowiecznym na Pomorzu Zachodnim (H. Machajewski), nad poszczególnymi plemionami zachodniosłowiańskimi (D. Żołądź, J. Piskorski, W. Sokołowski), nad siecią kościołów wczesnośredniowiecznych w Marchii Wkrzańskiej (M. Okoń), oraz nad domniemanym przedłużeniem Limes Saxoniae w zachodnim Wendlandzie (J. Leśny). Referatom i komunikatom towarzyszyła z reguły ożywiona dyskusja przedstawicieli różnych dyscyplin, co sprawiło, iż konferencja miała roboczy charakter, przynosząc prawdziwą korzyść naukową uczestnikom.

Zofia Kurnatowska

1300 LAT PAŃSTWA BUŁGARSKIEGO I STOSUNKI POLSKO-BUŁGARSKIE NA PRZESTRZENI DZIEJÓW

W dniach od 13 do 17 maja 1980 r. odbyło się w Poznaniu spotkanie historyków polskich i bułgarskich związane z obchodzoną w tym roku rocznicą 1300-lecia powstania państwa bułgarskiego, zorganizowane przez Polsko-Bułgarską Komisję Historyczną. Na spotkaniu tym wygłoszono szereg referatów dotyczących zarówno początkowych dziejów Bułgarii i jej miejsca w średniowiecznej Europie (T. Wasilewski, *Potrzeba i możliwości badań nad średniowieczną historią Bułgarii*, P. Petrov, *Utworzenie państwa bułgarskiego*, B. Primov, *Średniowieczna Bułgaria i Europa*, S. Damianov, *Bułgaria państwo dawnej i starej cywilizacji*), zagadnień porównawczych i kontaktów polsko-bułgarskich w średniowieczu (Z. Kurnatowska, *Przemiany kulturowe związane z formowaniem się państw słowiańskich strefy południowej i północnej*, J. Leśny, *Kronika popa Duklanina, jej przekazy o Bułgarach*, W. Swoboda, *Początki kontaktów polsko-bułgarskich*, S. Apostołow, *Muzeum Warnieńczyka — ośrodkiem propagandy przyjaźni polsko-bułgarskiej*, C. Genov, *Rola Polaków w historii Bułgarii XV - XIX wieku*). Pozostałe referaty dotyczyły dziejów najnowszych.

Zofia Kurnatowska

PROBLEMY BADAŃ ARCHEOLOGICZNO-ANTROPOLOGICZNYCH
NAD DZIEJAMI SŁOWIAŃSZCZYZNY

W dniu 21 maja 1980 r. odbyło się w Poznaniu sympozjum zorganizowane przez Komisję Archeologiczną PTPN ku uczczeniu pamięci prof. dra Wojciecha Kóćki w 15 rocznicę śmierci. Na tym spotkaniu obok wystąpień charakteryzujących sylwetkę i dorobek Wojciecha Kóćki w dziedzinie archeologii pradziejowej i wczesnośredniowiecznej (J. Żak) oraz antropologii (A. Malinowski) zaprezentowano obecny stan badań oraz nowsze kierunki badawcze w działach nauki uprawianych przez tego badacza: i tak J. Piontek przedstawił *Badania prof. dra W. Kóćki nad etnogenezą Słowian i ich rolę w rozwoju współczesnych badań antropologicznych*, L. Leciejewicz omówił *Główne problemy wczesnośredniowiecznych dziejów Łużyc*, B. Gediga wygłosił referat nt. *badania nad kulturą wczesnopolskich miast na Śląsku*, a Z. i S. Kurnatowscy nt. *problematyki kształtowania się ośrodków wczesnomiejskich w Wielkopolsce*.

Zofia Kurnatowska

